

AUTIZMUS – pervazívna vývinová porucha

Pojem „AUTIZMUS“ pochádza z gréckeho slova „autos“ sám a izmus-označuje stav.

Jedná sa o celoživotnú pervazívnu vývinovú poruchu, ktorá najvýraznejšie postihuje spôsob, akým dieťa komunikuje a nadväzuje kontakty s ostatnými ľuďmi. Slovo „pervazívny“ znamená prenikavý, čo informuje o skutočnosti, že psychický vývin je hlboko a kvalitatívne narušený.

Hoci sú prejavy autizmu široké, všetkých postihnutých charakterizuje **triáda príznakov**:

1. Vzájomný sociálny kontakt

- ťažkosti, prípadne neschopnosť rozvíjať vzťahy s rovesníkmi na úrovni zodpovedajúcej veku dieťaťa.
- nedostatok spontánneho úsilia zdieľať záujmy a poznatky s ostatnými
- nedostatok sociálnej a citovej spolupatričnosti.

2. Sociálna komunikácia

- oneskorená, prípadne nedostatočne rozvinutá schopnosť hovorenej reči / až polovica autistických detí sa nenaučí rozprávať/
- viditeľné nedostatky v konverzáchnych schopnostiach, zručnostiach / nechápe, že reč je prostriedkom získavania informácií/
- stereotypné a repetitívne užívanie jazyka / opakuje rovnaké texty, frázy, ktoré sa naučí
- v rôznych situáciach - echolálie, perseverácie/.

3. Imaginácia /predstavivosť/

- nedostatočná schopnosť abstraktného myslenia
- nedostatočná schopnosť zapájať sa plnohodnotne do hier s inými deťmi
- sklon zameriavať sa na nepodstatné detaily úvníma iba torza, časti celku - predmetov, hračiek osoby a podobne/
- dosahujú veľmi dobre výsledky v úlohach, kde treba nájsť detaily, ktoré práve ich zaujímajú.
- opakovane sa vracajú k tým istým, opakujúcim sa činnostiam, skladajú a rozkladajú kocky, predmety v byte, v škole, ide o výrazne obmedzené množstvo predmetov, množstvo činnosti.
- tieto sú do nekonečna sa opakujúce s obmedzeným repertoárom, stereotypné.

Spektrum príznakov autizmu je široké. U jednotlivých detí, žiakov však úzke. V rôznych obmenách a stupňoch závažnosti.

Deti s autizmom môžu vynikať v niektorých činnostiach, ide o tzv. „ostrovčeky“ schopnosti. V matematike, umení, skladaní puzzle a pod.

Autistický klient nemá schopnosť pochopiť zmysel nášho komunikatívneho a spoločenského sveta. /Analogicky môžeme vysvetliť-akoby sa zdravý človek prebudil na inej planéte,kde sú preňho zvuky,tvary a pohyby nezrozumiteľné.Človek s autizmom nevidí možnosť spojenia vecí v celok,ktorý by mu dával zmysel.Nevidí zmysel v komunikácii,v tomto,pre neho cudzom svete/.

Vyberá si iba jednu úzko vymedzenú oblasť informácií a ostatne vôbec neberie do úvahy.

Venuje pozornosť výlučne jednej vlastnosti pozorovaného. Nedokáže dodržať postup.

Deti s autizmom potrebujú presne vedieť čo bude za čím nasledovať.Zmeny a chaos sú pre nich neznesiteľné. Naučené schémy správania dokážu zopakovať iba v úplne presných situáciách,v akých sa ich naučili.

Majú veľké problémy s vizuálnou a verbálnou pamäťou. Opakovane dáva otázku, na ktorú už dostalo odpoveď.

Autisti nehcápu čas. /ako malé deti/.

AUTIZMUS je stešný názov previaceré poruchy:

- Detský autizmus /klasický autizmus Kannerov syndróm/. Inteligencia týchto detí je narušená.
- Aspergerov syndróm /vysokofunkčný autizmus/. Inteligencia týchto detí je nenarušená, alebo aj vyššia ako je priemer.
- Atypický autizmus. Ide o formu autizmu, kedy sa uvádzané poruchy objavujú až po treťom roku ich veku a nemusia sa vyskytovať vo všetkých troch oblastiach.

PRÍČINY VZNIKU AUTIZMU.

Je dokázané,že autizmus zapríčiňujej vaic faktorov,ktoré ovplyvňujú vývin mozgu.

- infekčné ochorenia matky
- zápalová infekcia mozgu
- nedostatok kyslíka počas pôrodu
- encefalitída /zápal mozgu,čierny kašeľ,rubeola matky.../
- chromozonálne poruchy na úrovni genetických zmien

AKO PRACOVAŤ S DIEŤAŤOM S ASPERGEROVÝM SYNDRÓMOM:

- usporiadanie celkového prostredia.
- štrukturované vyučovanie
- -ndividuálny prístup ku dieťaťu
- časový harmonogram činnosti,učenia,relaxácie
- vyhýbanie sa zvýšenému tónu hlasu

- nekomentujte chyby dieťaťa
- používanie posunkov a gestikulácie /bežné gestá sú aj pre autistov zrozumiteľné/
- presvedčivé pôsobenie
- chváliť a motivovať
- čo najmenej rušivých podnetov /hluk,veľa detí,osôb a pod/.
- robte činnosti spoločne

NAJČASTEJŠIE PROBLÉMOVÉ SPRÁVANIE U AUTISTICKÝCH DETÍ:

- výbuchy zlosti
- hyperaktivita
- deštruktívnosť
- neochota neústupčivosť
- agresivita
- dotieravé, stále sa opakujúce otázky aj po odpovediach na ne
- stereotypné opakovanie pohybov, hier, činnosti, dlhodobo.

RADY A ODPORUČANIA

- používajte hudbu ako relaxačný, motivačný a náladový prostriedok
- dýchanie zhlboka, hlavne v náročných situáciách zlosti alebo úzkosti /strachu/.
- telesné cvičenia, masáže rúk, hlavy, chodidiel...

AUTIZMUS

Je náročná a široko štrukturovaná diagnóza. Je potrebné u dieťaťa konziliárne vyšetrenia viacerých odborníkov ,prioritne však pedopsychiatrov a až po ich ustálení diagnózy, pracovať s dieťaťom v Centre pedagogicko psychologického poradenstva, so psychológom a následne v zariadeniach určených pre tieto deti, klientov.